

Assen, 7 juli 2023
Ons kenmerk 202203799-01077165

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (HIERNA WNB)

Ontheffinghouder: ProRail
Activiteit: Het slopen van gebouwen
Locatie: Looveen 17 in Wijster

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf 1 september 2023 tot en met 31 december 2023.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan ProRail voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb voor de huismus, waar het gaat om het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepaling en genoemde soort verleend.
- 1.2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
- 1.3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar yth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels yth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan huismus Looveen 17 in Wijster d.d. 25 oktober 2022, door Sweco Nederland B.V. (hierna: Activiteitenplan) en de

aanvullende informatie in de mail van de heer Maikell Verkade (Sweco) d.d. 7 juni 2023 (hierna: aanvullende mail Sweco), behorend bij dit besluit.

- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij de aanvraag.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag.
- 1.12. Direct voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige vastgesteld te zijn dat er geen beschermde soorten in de te slopen gebouwen meer aanwezig zijn.

2. Soort (huismus) specifieke voorschriften

- 2.1. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode van de huismus. De meest kwetsbare periode (voortplantingsplaats) loopt globaal van 1 maart t/m 31 augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. Bij de huismus is het bekend dat er, bij late vervolglegels, uitloop mogelijk is tot 1 oktober. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
- 2.2. De ontheffinghouder dient minimaal drie maanden voor natuurvrij maken van de huidige te verwijderen verblijfplaats van de huismus bij de locaties Looveen 16 en 22 in Wijster, minimaal vier huismuskasten van het type NK MU 08 (of kwalitatief vergelijkbaar) en twee huismustillen van het type HT MU 02 (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de huismus aan te bieden, conform het Activiteitenplan en de aanvullende mail Sweco.
- 2.3. De alternatieve voorzieningen voor de huismus dienen geplaatst en minimaal tien jaar functioneel onderhouden te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus en/of op basis van expert judgement van de ter zake kundige ecooloog.
- 2.4. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dienen, buiten de broedperiode, de oorspronkelijke nestplaats natuurvrij gemaakt te worden onder begeleiding van/door een ter zake kundige ecooloog. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan en de aanvullende mail Sweco. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.
- 2.5. Minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ter zake kundige ecooloog vastgesteld te zijn dat er geen huismussen in de nestplaats meer aanwezig zijn.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het natuurvrij maken, voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden;

- 3.1.2. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op de geschikte locaties;
 - 3.1.3. voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing;
 - 3.1.4. bij de start van de sloopwerkzaamheden;
 - 3.1.5. bij uitvoering (ter controle) zorgvuldig werken conform ecologisch werkprotocol.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ter zake kundige ecooloog.

4. Zorgplicht

- 4.1. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het projectgebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ter zake kundige ecooloog.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

J.G. Luchtenborg,
Themamanager a.i.
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- ProRail (digitaal);
- Sweco Nederland B.V. (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe (digitaal).

Ontheffingstermijn

Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 16 december 2022 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van Sweco Nederland B.V. namens ProRail (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op het slopen van diverse gebouwen, gelegen aan Looveen 17 in Wijster in de gemeente Midden-Drenthe. De ontheffinghouder heeft ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wnb voor de huismus.

Figuur 1: te saneren projectgebied Looveen 17 in Wijster (bron: Street Smart)

2. Wettelijk kader

De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermend volgens diverse beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.1 lid 1 van de Wnb is het verboden om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover

het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen. Uit de aanvraag blijkt dat de aanvraag betrekking heeft op één nest van de huismus en er binnen de gewenningsperiode van de huismus in de omgeving van de projectlocatie ruim voldoende alternatieve verblijfplaatsen (factor 40) voor de huismus zijn aangebracht. Hiermee zal eventuele verstoring geen wezenlijke invloed hebben op de staat van instandhouding van de huismus, waardoor gebruik gemaakt kan worden van de vrijstelling in artikel 3.1 lid 5 van de Wnb.

2.2 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

3. **De situatie**

ProRail heeft de sanering van locatie Looveen 17 in Wijster met naastgelegen spoorovergang gepland. Tevens worden enkele bomen geveld. Op de locatie vindt na sloop geen nieuwbouw plaats, doordat de locatie na sanering in agrarisch gebruik wordt genomen.

Er stonden zes opstallen op de locatie. De woning is tijdens de onderzoeksperiode afgebrand. Tevens blijkt dat er een schuur is afgebroken tijdens de onderzoeksperiode. De huidige ontheffingsaanvraag heeft betrekking op het slopen van de resterende vier opstallen, het verwijderen van puin en restanten bouw materiaal en het verwijderen van enkele bomen op het erf.

In één schuur (het noord-oostelijke gebouw op het terrein) is nog een nestplaats van de huismus aanwezig. Hier heeft de onderhavige aanvraag betrekking op.

3.1 *Uitgevoerd onderzoek*

Het "Verkenkend natuuronderzoek Looveen 17 te Wijster d.d. 14 september 2021 door Sweco Nederland B.V." beschrijft de ecologische quickscan die is uitgevoerd in opdracht van ProRail. Uit de quickscan blijkt dat er mogelijk sprake is van het voorkomen van vleermuizen en vogels (o.a. verblijfplaats kerkuil en huismussen) en dat negatieve effecten op deze soorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, waardoor nader onderzoek noodzakelijk is voor deze soorten.

Uit het rapport "Nader onderzoek ecologie d.d. 2 september 2022 door Ekoza B.V. (in opdracht van Sweco Nederland B.V.)" blijkt dat voor uitvoering van het nader onderzoek reeds één van de opstallen op het terrein is gesloopt. Tijdens uitvoering van het nader onderzoek is de hoofdwooning op het terrein afgebrand. In de hoofdwooning was mogelijk een roestplek van de kerkuil aanwezig en in de afgebroken opstal waren mogelijk verblijfplaatsen van huismussen aanwezig. Aangezien deze gebouwen voor het afronden van het nader onderzoek niet meer aanwezig waren, is het niet mogelijk om deze mee te nemen in de rapportage van het nader onderzoek. Deze is hierdoor beperkt tot de vier resterende opstallen en bomen. Uit het nader onderzoek blijkt dat er één nest van de huismus aanwezig is in de meest noord-oostelijke schuur en dat effecten voor overige beschermde soorten zijn uitgesloten. Het onderzoek is uitgevoerd conform meest recente vleermuisprotocol en betreffende kennisdocumenten van BIJ12.

3.2 *Tijdelijke compensatie*

Aangezien er sprake is van sloop, zonder herbouw, en omvorming naar een andere functie is het uitvoeren van tijdelijk compensatie op deze te saneren locatie niet wenselijk. De alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen zijn permanent aangebracht op de terreinen van adressen in de omgeving.

3.3 *Permanente mitigatie*

Er worden voor het te vernietigen huismusnest direct permanente mitigerende maatregelen getroffen. Hiervoor zijn twee locaties uitgekozen in de omgeving van de te saneren locatie Looveen 17. De afstand van de te saneren locatie tot overige bebouwing waarnaar gemitigeerd kan worden is vrij groot. De ene locatie betreft Looveen 16, wat een boerenbedrijf is. Deze ligt op ongeveer 470 meter. De tweede locatie betreft Looveen 22, wat een groen en ruim erf betreft. Deze ligt op ongeveer 740 meter. Deze afstand is groot, maar geschikte redelijke alternatieven, die dichterbij liggen, zijn niet voorhanden.

Op elke locatie zijn twee duurzame huismuskasten type NK MU 08 en een huismustil type HT MU 02 geplaatst. Dit zijn 20 alternatieve verblijfplaatsen per locatie. Dat is ruim voldoende om aan de mitigatiefactor twee uit het meest recente kennisdocument voor de huismus te voldoen. Hierdoor is te spreken van een ecologische plus om min van de grote afstand te compenseren. De alternatieve verblijfplaatsen zijn geplaatst onder ecologische begeleiding.

3.4 *Natuurvrij maken*

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden moet de bebouwing waarin de nestlocatie aanwezig is, natuurvrij gemaakt worden. Dit gebeurt door het verwijderen van de dakpannen, hiermee wordt de locatie onaantrekkelijk gemaakt als verblijfplaats voor de huismus. Dit gebeurt in de minst kwetsbare periode voor de huismus en onder ecologische begeleiding.

Voordat het gebouw natuurvrij gemaakt kan worden, dient deze eerst, onder ecologische begeleiding, te worden gecontroleerd op late broedsels van de huismus. Pas nadat de ecooloog het gebouw vrijgeeft, kan het natuurvrij maken starten. Indien er nog gebroed wordt op het nest, kan de ecooloog het gebouw niet vrijgeven en moet er gewacht worden tot de huismus klaar is met broeden op deze locatie alvorens de werkzaamheden kunnen starten.

4. **Overwegingen**

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3 van de Wnb.

4.1 *Alternatievenafweging*

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woning en opstallen, de werkzaamheden zijn locatie gebonden. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Er is reeds sprake geweest van brandstichting op deze verlaten locatie. Het niet saneren van deze locatie is onwenselijk omdat het uitlokt tot vernieling/brandstichting en gevaar oplevert voor de omgeving. Daarom is afzien van de gevraagde werkzaamheden geen goed alternatief.

Door buiten de meest kwetsbare periode van de huismus te werken, voldoende alternatieven aan te bieden, rekening te houden met de gewenningsperiode van de huismus en onder toezicht van een ter zake kundige ecooloog te werken, zoveel als mogelijk rekening gehouden met de huismus binnen het projectgebied. Een andere benadering in planning en uitvoering is dan ook geen beter alternatief ten opzichte van het onderhavige plan.

Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.2 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, genoemd in artikel 3.3 lid 4 onder b punt 1 van de Wnb.

Het woonhuis op het erf is in de nacht van 7 op 8 mei 2022 afgebrand. Hierdoor bestaat er instortingsgevaar van de overgebleven constructie. De overige stallen op het erf zijn dermate vervallen dat ook hier een verhoogde kans is op instorting. Verder was vóór de brand al bekend dat er in de woning meerdere asbesthoudende constructies aanwezig waren. In de woning en de stallen op het perceel zijn in het verleden meerdere malen jongeren aangetroffen die de gebouwen betreden. Indien het gebouw niet wordt gesloopt, levert dit gezondheidsrisico's op voor de aanwezige personen op het perceel.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van beperkt negatieve effecten op de aangevraagde huismus te rechtvaardigen.

4.3 *Staat van instandhouding*

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als ongunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000 (www.sovon.nl). De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een matige toename.

Doordat deze locatie reeds sinds enkele jaren verlaten is, wordt de locatie in toenemende mate onaantrekkelijk voor de huismus, welke grotendeels afhankelijk is van bepaalde menselijke activiteiten. Door dit huissussennest in veelvoud te mitigeren op twee locaties waar de omstandigheden gunstiger zijn voor de huismus, kan deze populatie worden versterkt.

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soort zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soort niet verwacht.

4.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. **Conclusie**

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.